

El 'sexili' i els colors de Lloret

Homosexuals i transsexuals que van fugir de petits pobles de l'Estat espanyol es van veure acollits per Lloret de Mar

Josep Valls va obrir locals gais que van permetre que la transició de l'època de Franco a una democràcia fos més tangible

Lloret de Mar ha estat sempre sinònim de diversió i bones vibracions, destacant com a pioner dels locals d'ambient en una època de repressió. A principi dels anys seixanta, en un context en què l'homosexualitat era castigada pel règim franquista mitjançant la "ley sobre peligrosidad y rehabilitación social" (abans "ley de vagos y maleantes"), Josep Valls, un lloretenc que havia residit a Suïssa durant quatre anys, va retornar al poble als anys setanta amb la visió d'obrir els primers espais on els col·lectius podrien compartir les seves preferències amoroses i sexuals amb llibertat. Aquests locals van representar una ruptura amb la moral catòlica imposada per la dictadura franquista durant tants anys, ajudant al fet que la transició cap a la democràcia s'anés obrint pas.

En aquell moment, Valls no era totalment conscient de la magnitud del que estava creant: locals pràcticament clandestins –amb la porta tancada i una espiera per veure qui volia entrar– que oferien respecte, mentalitat oberta i diversió en una comarca mancada de referents, posat que només hi havia un parell de locals a Girona i Figueres o calia viatjar fins a Barcelona per ser autènticament un mateix. Amb la creació d'uns quants locals, es va produir un notable augment del turisme LGTBIQ+ a Lloret, convertint un petit poble de pescadors en un municipi amb més població turística que resident en l'època estival.

El local La Tortuga Vermella, el bar David, El incògnito, El Encuentros i La Bubú van ser llocs emblemàtics i referents per al col·lectiu homosexual. Josep Valls va decidir anunciar els seus locals a la Spartacus International Gay Guide, una guia de referència perquè era la més documentada sobre llocs d'ambient gai-lèsbic dels cinc continents. També hi apareixen les zones més discretes i ocultes de Lloret, al camí de ronda –darrere el Castell d'en Plaja– i la platja nudista de sa Boadella, entre d'altres.

Sens dubte, l'aparició d'aquests establiments a la guia Spartacus va afavorir la promoció dels locals a escala internacional, així com del seu hostel, que permetia pernoctar durant dies o allotjar-se per estones a parelles homosexuals. Així, al costat de Barcelona, Madrid, Sitges i Torremolinos, apareixia la població de Lloret de Mar, amb els noms dels diferents locals que gestionava Valls: pensions i bars que avui denominariem amb l'anglicisme gay-friendly.

A més, aquesta iniciativa va donar llum a aquelles persones que havien hagut de marxar dels seus pobles a Castella-la Manxa o Sevilla, per exemple, llocs rurals arreu de l'Estat espanyol, per guanyar-se la vida i allunyar-se de la pressió i el rebuig social que patien als seus llocs d'origen. D'aquesta manera, La Mandarina, La Folklórica o La Perica, sobrenoms que es posaven entre ells, van deixar de ser "el maricón del pueblo" a casa seva per passar a ser simplement persones, que treballaven de cambrers, en hotels o restaurants, i acabaven convertint-se en emprenedors que dirigien locals i bars d'ambient.

Aquest fenomen, conegut com "sexili", va ser explorat en un treball de camp per la Fundació Pedro Zerolo. El coordinador de l'estudi, Jordi Mas, va tenir la col·laboració dels gestors documentals de l'arxiu de Lloret, Xavier Orri i Jordi Padilla, que van dur a terme més de quaranta entrevistes i van recopilar informació de l'època per

explicar el sexili i l'ambient que es respirava a Lloret. Orri i Padilla, a més, tenen el seu propi projecte: Els colors dels documents, que té per objectiu la recuperació i difusió de fons documentals relacionats amb les minories afectives, sexuals i de gènere. D'aquesta manera, els dos estudis que semblaven paral·lels van trobar un camí per recórrer junts, ja que no s'entén parlar de minories sexuals sense explicar l'exili per motius de sexualitat.

Així, el sexili es pot entendre com el fenomen migratori pel qual una persona marxa del lloc de naixença per pressió o discriminació social motivada per l'orientació sexual i la identitat de gènere, fet que més de setanta anys després continua succeint en certa manera i en menor grau. Persones que es veuen obligades a abandonar casa seva buscant llocs on poder viure una certa llibertat i normalitat.

Valls no és un cas de sexili, ell no va marxar de Lloret per repressió social, però molts amics i coneguts seus van patir aquesta situació. Tant era aquesta llibertat que ofería Lloret que també venien transsexuals operats a Tànger o a Casablanca per treballar de cambrers. "En molts casos, físicament eren homes, però tenien pits, i feien de cambrers amb normalitat", explica Orri, a més de destacar la tolerància i el respecte que la localitat representava. "Això en un altre indret i en aquells temps era inconcebible" hi afegeix. Lloret de Mar, gràcies a persones com Josep Valls, es va convertir en un refugi per a totes aquelles persones jutjades i arraconades en una societat catòlica, apostòlica i romana que no veia amb bons ulls tot allò que no seguia el cànon establert.

Tot això va influir positivament en la percepció i la mentalitat oberta de la comunitat local, consolidant la reputació de Lloret de Mar com a destinació tolerant i progressista enfront de les restriccions socials d'aquell període. Avui dia, aquest poble continua sent una porta oberta al món, un cant a la llibertat, i ofereix al nouvingut una càlida rebuda, vingui d'on vingui i sigui com sigui.

Després de tres dècades de funcionament i de passar per diverses mans, els locals d'ambient de Josep Valls i d'altres empresaris a Lloret han anat tancant les portes de manera progressiva des del 2010 fins a l'actualitat. El record i la gratitud, però, seran eterns. Qualsevol que hagi viscut, estiuejat o passejat de manera esporàdica pel nucli antic de Lloret o pel passeig del mar recordarà amb un somriure tantes aventures nocturnes, indiferentment de l'orientació sexual o del gènere.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 20-01-2024, Pàgina 12

-El Punt Avui. Nacional 20-01-2024, Pàgina 12

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2377359-el-sexili-i-els-colors-de-lloret.html>